

Metodická podpora

Pro výuku témat *globálního rozvojového vzdělávání* (GRV) na 1. a 2. stupni základních škol se mohou pedagogové inspirovat metodickým materiálem, který poskytuje nabídku vybraných témat a námětů činností pro tři tematické okruhy:

1. Svět nás zajímá
2. Objevujeme svět
3. Žijeme ve společném světě

Tematické okruhy jak svým názvem, tak svým obsahem rozšiřují stávající okruhy průřezového tématu *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* (VMEGS) o globální hledisko a současně odkazují na metodickou podporu *Doporučené očekávané výstupy*.

Informační zdroje

www.rvp.cz (digifolio/průřezová témata/VMEGS/rozvojové vzdělávání)

www.nidv.cz

www.globalnirozvojovozvdelavani.cz (GRV materiály)

www.varianty.cz (publikace, metodické listy, inspirace pro školy)

www.arpok.cz (publikace, výukové programy)

www.mkc.cz (knihovna – naše publikace)

www.nazemi.cz (metodické příručky, Global Storylines, vzdělávací programy)

www.respektneboli.eu (materiály k výuce pro pedagogy)

Autoři:

Petra Skalická, Jana Stará, Marie Veverová

Koncepce a obsahová garance:

Markéta Pastorová, Eva Vincejová

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech se svým pojetím a obsahem zaměřuje na aktuální dění a změny ve světě i jeho jednotlivých částech. Vzhledem k současnému vývoji světa je na nejvyšší aktuální porozumět ekonomickým, sociálním, politickým, environmentálním i kulturním procesům v globálních souvislostech.

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je třeba vnímat nejen jako neoddělitelnou součást VMEGS, ale jako oblast, která se cíleně zaměřuje na témata globalizace a globálních problémů, problematiku lidských práv a rovných příležitostí, humanitární pomoci a rozvojové spolupráce, prevence a řešení konfliktů. Přispívá k porozumění propojenosti současného světa, rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů.

TÉMATA globálního rozvojového vzdělávání ve výuce na základních školách

SVĚT NÁS ZAJÍMÁ 2. stupeň

*„Podporujeme zvědavost žáků,
zkoumejme s nimi naše okolí, naši minulost,
naš svět a jeho proměny.“*

JIŽ 10 LET JSME S VÁMI

Svět nás zajímá

Tematický okruh vybízí žáky k hledání informací z různých zdrojů a k jejich efektivnímu využívání. Žáci získávají povědomí o vývoji současného světa a o aktuálním dění, které jim umožní nacházet souvislosti, diskutovat, vyhodnocovat informace a vytvářet si vlastní názor. Důležité je, aby žáci vnímali místo, ve kterém žijí, nejen jako součást našeho státu, ale i jako součást Evropy a celého světa. Uvědomují si narůstající propojenost světa a změny, které nové události přinášejí do života lidí, do vztahů mezi zeměmi a do vývoje lidské společnosti jako celku.

Vybraná témata a náměty na činnosti

Rodinné příběhy

Které události 20. století zažili vaši rodiče nebo příbuzní? Zeptejte se jich, jak je to ovlivnilo a jaké konkrétní změny v jejich životech nastaly.

Jak fungoval život tvých předků bez mobilních telefonů a internetu? V čem ovlivnily náš život moderní technologie a sociální sítě? Z rodinných fotografií zkuste „vyčíst“, co dalšího mohlo být v jejich životech tehdy jiné. Pobýval někdo z vaší rodiny déle v zahraničí a proč? Co mu život v cizině přinesl? Změnil se v něčem jeho náhled na svět?

Zjistěte od rodičů, co se pro ně v jejich životech změnilo po vstupu ČR do EU. Co vám na tom připadá více výhodné

Události a změny ve světě

Které objevné cesty nebo vynálezy znamenaly pro tehdejší Evropany zásadní změnu a v čem? Co ovlivnilo celý svět a jeho další vývoj? Co přineslo „dobývání světa“ původním obyvatelům? A jak se to odrazilo ve vztazích mezi zeměmi v minulosti i dnes?

Pátrejte po příkladech a příbězích toho, co bylo do Evropy „dovezeno“. Co naopak dala Evropa světu? Co dalo Česko světu?

Které světové a které české události jsou považovány za historické milníky a proč? Zamyslete se nejen nad minulostí, ale přemýšlejte i o současném dění.

Jaké historické události a jakým způsobem ovlivnily různé oblasti našeho života a našich zájmů? Přemýšlejte, co přineslo změny např. v zaměstnání lidí, ve vzdělávání, zdravotnictví, dopravě a cestování či bydlení.

Naše obec v minulosti a současnosti

Porovnejte historické fotografie míst ve vaší obci se současným vzhledem. Co a proč se změnilo? Jak se v historii proměnila občanská vybavenost vaší obce? Jaké služby vymizely, přetrvaly nebo naopak přibýly? Mění se nějak způsob bydlení lidí? V čem ještě vidíte proměnu? Co je důvodem jednotlivých změn?

Čím se obyvatelé vaší obce živili v minulosti a jak jsou zaměstnání dnes? Pracují v místě vaší obce? Kdo vlastní podniky a obchody? Odkud majitelé pocházejí a jak jsou spojeni s vaší obcí? Jak to bylo před 20, 50 nebo 80 lety?

Jakým způsobem je dnes využívána půda na území vaší obce? Zjistěte ze starých map a z informací od starších obyvatel, jak tomu bylo dříve. S čím souvisejí rozdíly? Najdi ve své obci místa, která souvisejí s událostmi v Evropě. Jak tyto události zasáhly do života a podoby vaší obce? Jak ovlivnil obec vstup ČR do EU?

Porovnejte svou obec s podobně velkou obcí jinde v ČR a jinde ve světě. Co je podobné a co je jiné? Čím si to vysvětlujete? Co byste chtěli, aby zůstalo ve vaší obci do budoucna zachováno, a co by se mělo změnit?

Spolupráce a partnerství ve světě

Které historické události a jak Evropu rozdělovaly? Co je naopak spojovalo? Co všechno může jednotlivé země vést ke spolupráci? Proč je dobré, aby země spolupracovaly? Co může být překážkou nebo rizikem spolupráce?

Jak Evropská unie ovlivňuje dění v Evropě a ve světě? Jaké výhody přináší Česku členství v EU?

Jaká významná uskupení mají vliv na vývoj současného světa? V čem je jejich role? Přemýšlejte, v čem mohou světová či evropská uskupení zasahovat přímo do našich životů. Co vnímáte jako pozitivní a v čem vidíte rizika?

Doporučené očekávané výstupy (2. stupeň)

Žák:

- hledá takové informace o sobě, místě, kde žije, Evropě a světě, které mu umožní dozvědět se víc a porozumět lépe vzájemným souvislostem mezi současnými jevy a procesy
- rozpozná základní historické milníky Evropy a světa, které významným způsobem ovlivnily vývoj ve světě a přispěly k větší propojenosti současného světa
- vysvětlí, proč a jak ovlivnily konkrétní historické události život jeho předků
- porovná, jak vypadalo v jednotlivých historických epochách a dnes místo, kde žije, a zjištěné změny dá do souvislostí se změnami v životě místních obyvatel a společnosti
- uvede, kam až pronikli Evropané do světa a posoudí, co tyto cesty přinesly obyvatelům Evropy i ostatních světadílů a jak ovlivnily další vývoj ve světě a vztahy mezi zeměmi
- shrne důvody evropské integrace, uvede její výhody i nevýhody
- uvede významná světová integrační uskupení, objasní důvody pro jejich založení, jejich základní cíle a roli ve světovém dění
- hodnotí vliv dění v Evropě a ve světě na svou osobu, na místo, kde žije, a na dění v ČR